

TIKI-TAKA PAY KASES APARĀTA LIETOŠANAS NOTEIKUMI

Nodevuma identifikators: TTPAY.LN

Versija: 1.0

Autors: SIA "DATAKOM"

2019. gada 23.septembris

Revīziju lapa

Datums	Versija	Apraksts	Autors
23.09.2019	1.0	Dokumenta sākotnējā versija	

Dokumentā lietotie apzīmējumi:

- Brīdinājums – pievērst pastiprinātu uzmanību veicamajām darbībām vai informācijai
- Aizliegums – aizliegums veikt kādu darbību, kas var radīt neatgriezenisku bojājumu iekārtai vai nodarīt būtisku bojājumu lietotājam

SATURS

1. Ievads	4
1.1. Dokumenta mērķis	4
1.2. Darbības sfēra un auditorija	4
1.3. Definīcijas, akronīmi un saīsinājumi.....	4
1.4. Saistība ar citiem dokumentiem.....	4
1.5. Dokumenta pārskats	5
2. Lietošanas noteikumi	6
2.1. Tiki-Taka Pay ievadnoteikumi.....	6
2.2. Kases aparāta Tiki-Taka Pay lietošanas noteikumi	6
2.2.1. Kases aparāta Tiki-Taka Pay priekšpusē apraksts	6
2.2.2. Kases aparāta Tiki-Taka Pay aizmugures apraksts	7
2.3. Kases aparāta uzlāde	7
2.4. Baterijas izņemšana un nomaina	8
2.5. Kases aparāta lietošanas instrukcijas	9
2.5.1. Kases aparāta sagatavošana.....	9
2.5.2. Kases aparāta ieslēgšana/izslēgšana.....	9
2.5.3. Magnētiskās joslas karte	9
2.5.4. IC jeb EMV čipkaršu lasītājs	10
2.5.5. Bezkontakta kartes lietošana.....	10
2.5.6. Čeka lentes nomaina un noplēšana.....	10
2.6. Litija jonu baterijas lietošana	11
2.7. Tehniskā informācija	12
3. Vispārīgās prasības	14
3.1. Kases aparāta lietošana	14
3.2. Elektrodrošība	14
3.3. Aizliegums lietot kases aparātu	14

1. IEVADS

Dokuments ir izstrādāts Datakom Tiki-Taka Pay kases aparāta risinājuma izstrādes ietvaros. Tiki-Taka Pay sistēma ir mazumtirdzniecības pārdošanas un uzskaites sistēma, kas veidota atbilstoši Latvijas Republikas nodokļu uzskaites likumiem un paredzēta lietošanai ar apmācītu kasieri.

1.1. Dokumenta mērķis

Dokuments apraksta Tiki-Taka Pay kases aparāta risinājuma, tajā skaitā, tehniskā risinājuma (aparātūras un standarta programmatūras) ierobežojumus, instrukcijas un lietošanas noteikumus.

1.2. Darbības sfēra un auditorija

Dokuments kalpos par pamatu Datakom Tiki-Taka Pay kases aparāta atbilstības pārbaudei, reģistrēšanai Valsts ieņēmumu dienestā, ieviešanai mazumtirdzniecības klientiem.

Dokuments paredzēts lietošanai pasūtītāja atbildīgajiem pārstāvjiem, kuri ir atbildīgi par kases aparāta izveidi un ieviešanu, kases sistēmas lietotāja saskarnes izstrādātājiem, kā arī piegādātāja speciālistiem, kuri veiks sistēmas risinājuma izstrādi.

1.3. Definīcijas, akronīmi un saīsinājumi

Tabula 1-1. Definīcijas, akronīmi un saīsinājumi

Abreviatūra / Termins / Saīsinājums	Atšifrējums / Definīcija
aDFIS	Datakom fiskālas programmatūras modulis
Tiki-Taka Pay	Kases aparāta programmatūra
aPOS	Pārdošanas vadības programmatūra
DTK, piegādātājs	SIA "Datakom"
EKL	Elektroniskā kontrollente
GB	Gigabaiti
HASH	HASH kontrolsumma
KD	Kontroles datne
MB	Megabaiti
MK	Ministru kabinets
PAX 920	Kases aparāta iekārtas modelis
POS	Point of sale – pārdošanas vieta
VID	LR Valsts ieņēmumu dienests

1.4. Saistība ar citiem dokumentiem

[1] Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr.95 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām".

[2] Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība".

1.5. Dokumenta pārskats

Dokumentu veido 3 nodaļumi:

Pirmajā nodaļumā – iekļauta informācija par dokumenta vispārējo struktūru un nolūku, izmantotajām definīcijām un saīsinājumiem, kā arī – par saistību ar citiem dokumentiem;

Otrajā nodaļumā –aprakstīts kases aparāta lietošanas noteikumi, kas apvieno sekojošas sadaļas: Tiki-Taka Pay ievadnoteikumi, kases aprāta Tiki-Taka Pay lietošanas noteikumi, kases aprāta uzlāde, baterijas izņemšana un nomaiņa, kases aparāta lietošanas instrukcijas, litija jonu baterijas lietošana un tehniskā informācija.

Trešajā nodaļumā – aprakstīts vispārējās kases aparāta lietošanas prasības un kādos gadījumos kases aparātu nedrīkst lietot.

2. LIETOŠANAS NOTEIKUMI

2.1. Tiki-Taka Pay ievadnoteikumi

Kases aparāts Tiki-Taka Pay paredzēts darījumu reģistrēšanai tirdzniecības vietā un darījumu apliecinājošu dokumentu (čeka) izsniegšanai pircējam.

Pirms darba sākšanas ar kases aparātu, lietotājam ir jāiepazīstas ar kases aparāta Tiki-Taka Pay lietošanas noteikumiem.

Kases aparātu uzstādīšanu, konfigurēšanu, diagnostiku, remontu un tā nomaiņu veic apkalpojošais dienests.

2.2. Kases aparāta Tiki-Taka Pay lietošanas noteikumi

2.2.1. Kases aparāta Tiki-Taka Pay priekšpuses apraksts

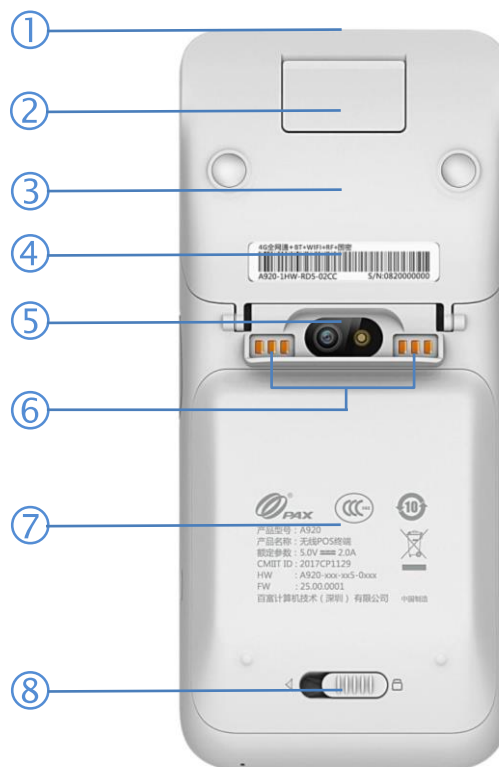
1. Bezkontakta (NFC) lasītājs;
2. Magnētisko karšu lasītājs (MSR);
3. Priekšējā kamera (3 Mpix);
4. Skaļuma poga (klusāk);
5. Micro USB ports(ierīces uzlādei un savienojumam ar datoru);
6. IC jeb EMV čipkaršu lasītājs;
7. Ieslēgšanas/izslēgšanas poga;
8. Skaļuma poga (skaļāk).

Ilustrācija 2-1. Tiki-Taka Pay priekšpuse

2.2.2. Kases aparāta Tiki-Taka Pay aizmugures apraksts

1. Čeka lentes izdošana;
2. Čeka lentes aizsargvāka slēdzis;
3. Čeka lentes aizsargvāks;
4. Kases aparāta seriālais numurs;
5. Aizmugures kamera (5 Mpix) ar zibspuldzi;
6. Lādēšanas punkta kontakti;
7. Baterijas aizsargvāks ar iekārtas atbilstības un tehnisko informāciju;
8. Baterijas aizsargvāks slēdzis.

Ilustrācija 2-2. Tiki-Taka Pay aizmugure

2.3. Kases aparāta uzlāde

Pirms darbu uzsākšanas, veiciet kases aparāta pilnu uzlādi. Kases aparāta baterijas uzlādes līmenis tiek attēlots LCD ekrānā. Kases aparātu Tiki-Taka Pay uzlādēt tikai ar komplektā esošo uzlādes ierīci¹, kas atrodas iepakojumā.

Uzlādes ierīci ievietot atbilstošā kases aparāta portā (sk. Ilustrācija 2-1. Tiki-Taka Pay priekšpuse 5. punkts), kuru pieslēgt atbilstošam elektrotīkla spriegumam. Palaikam pārbaudiet kases aparāta uzlādes līmeni, lai iekārtu nepārlādētu!

Kases aparāts ir uzlādēts, kad tā baterijas līmenis ir sasniedzis 100% atzīmi. Uzlādētu kases aparātu atvienojiet no elektrotīkla, ievērojot piesardzību.

¹ Skatīt 2.7. Tehniskā informācija Uzlādes iekārtas prasības

i Veicot kases aparāta uzlādi, ievērot īpašu piesardzību. Ekstremālās situācijās rīkojieties saskaņā ar uzņēmuma vai iestādes iekšējiem noteikumiem un instrukcijām, darba drošības noteikumiem un instrukcijām, nepieciešamības gadījumā sazinieties ar kases aparāta apkalpojošo dienestu!

⊘ Neatbilstošas un nepareizas kases aparāta uzlādes ierīces izmantošana var neatgriezeniski sabojāt kases aparātu! Nepareiza uzlādes ierīces lietošana vai kases aparāta uzlāde var radīt elektrotraumas. Nelietot bojātu kases aparātu vai uzlādes ierīci!

2.4. Baterijas izņemšana un nomainīšana

Lai izņemtu un nomainītu bateriju, kases aparāts jānovieto ar tā apakšējo daļu vērstu uz augšu. Baterijas aizsargvākam un tā slēdzim jābūt cieši aizvērtam, pabīdīts pa kreisi. Atrast baterijas aizsargvāku un pabīdīt baterijas aizsargvāka slēdzi pa labi līdz galam (sk. Ilustrācija 2-2. Tiki-Taka Pay aizmugure 8.punkts). Pacelt baterijas aizsargvāciņu no pamatnes un pagriezt vāku uz augšu un to noņemt. Pacelt bateriju no apakšējās puses un pavilkt to no apakšas uz augšu, un izvilk.

i Pirms jaunas baterijas ievietošanas jānoņem aizsargpārklājums no baterijas savienotājiem!

Ievietojiet bateriju ar zeltainas krāsas savienotājiem pret augšējo labo pusi. Pabīdīt bateriju uz augšu un tad uzmanīgi iespiest bateriju tai paredzētā vietā. Ievietot baterijas aizsargvāka augšdaļu eņģēs un nolaist aizsargvāka pārsega daļu, līdz tā ir vienā līmenī ar pamatni. Pabīdīt baterijas aizsargvāka slēdzi pa kreisi līdz galam.

i Izlietoto bateriju atkritumos izmest nedrīkst, Tā jānodod kases aparāta apkalpojošajam dienestam!

Ilustrācija 2-3. Baterijas nomainīšana

2.5. Kases aparāta lietošanas instrukcijas

2.5.1. Kases aparāta sagatavošana

 Pirms kases aparāta izmantošanas uzlādējiet to pilnībā!

2.5.1.1. Izmantojot SAM/SIM kartes ievietošana

1. Noņemiet baterijas aizsargvāku, kas atrodas kases aparāta apakšā;
2. Izņemiet bateriju;
3. Ievietojiet SAM/SIM karti atbilstošajā SAM/SIM kartes slotā (ligzdā).

2.5.1.2. Izmantojot Mirco SD kartes ievietošana

1. Noņemiet baterijas aizsargvāku, kas atrodas kases aparāta apakšā;
2. Izņemiet bateriju;
3. Ievietojiet Micro SD karti atbilstošajā Micro SD kartes ligzdā.

2.5.2. Kases aparāta ieslēgšana/izslēgšana

2.5.2.1. Ieslēgšana

Piespiest un turēt ieslēgšanas/izslēgšanas pogu trīs sekundes līdz izgaismojas kases aparāta ekrāns.

2.5.2.2. Izslēgšana

Piespiest un turēt ieslēgšanas/izslēgšanas pogu trīs sekundes līdz tiek attēlota izslēgšanas izvēlne. Izvēlnē nospiediet *Power off* pogu. Atkārtoti nospiežot *Power off* apstiprināt, ka vēlaties izslēgt kases aparātu. Pēc nospiešanas tiek attēlots teksts "*shutting down...*" līdz kases aparāta ekrāns nodziest. Kases aparāts ir izslēgts.

2.5.3. Magnētiskās joslas karte

Turiet karti tā, lai tās magnētiskā josla būtu vērsta uz leju, vienmērīgā ātrumā velciet karti cauri magnētiskajam karšu lasītājam (sk. Ilustrācija 2-1. Tiki-Taka Pay priekšpuse 2. punkts). Kases aparātā magnētiskās kartes var vilkt no abām pusēm.

 Pirms kartes apstrādes pārliecinieties par kartes stāvokli (klienta paraksts uz kartes, esošu derīguma termiņu, drošības pazīmju pārbaude u.c. pārbaudes, kas varētu ietekmēt darījuma noformēšanu vai sabojāt kases aparātu)!

2.5.4. IC jeb EMV čipkaršu lasītājs

Ievietojot karti IC kartes slotā (sk. Ilustrācija 2-1. Tiki-Taka Pay priekšpuse 6. punkts) turēt karti ar čipu uz augšu. Ievietot karti uzmanīgi līdz galam.

i Pirms kartes apstrādes pārliecinieties par kartes stāvokli (klienta paraksts uz kartes, esošu derīguma termiņu, drošības pazīmju pārbaude u.c. pārbaudes, kas varētu ietekmēt darījuma noformēšanu vai sabojāt kases aparātu)!

2.5.5. Bezkontakta kartes lietošana

Novietot bezkontakta karti pie sensora, kas atrodas kases aparāta augšpusē (sk. Ilustrācija 2-1. Tiki-Taka Pay priekšpuse 1. punkts) un turiet līdz tiek saņemts paziņojums par veiksmīgu transakciju.

i Pirms kartes apstrādes pārliecinieties par kartes stāvokli (klienta paraksts uz kartes, esošu derīguma termiņu, drošības pazīmju pārbaude u.c. pārbaudes, kas varētu ietekmēt darījuma noformēšanu vai sabojāt kases aparātu)!

2.5.6. Čeka lentes nomaīņa un noplēšana

i Beidzoties kases aparāta čeka lentei uz tās sāk parādīties krāsa, kas nav kases aparāta bojājums, bet indikācija par čeka lentas beigām. Sagatavojiet maiņas čeka lenti nepārtrauktai kases aparāta lietošanai!

Kases aparāts jāapgriež otrādi, t.i., ar apakšējo pusi vērstu uz augšu, lai kases aparātam izņemtu un nomainītu čeka lenti. Novietojiet pirkstu blakus kases aparāta augšējai malai, zem čeka lentes aizsargvāka slēdža (sk. Ilustrācija 2-4. Čeka lentes aizsargvāka atvēršana), un tad pāvirziet visu čeka lentes aizsargvāka slēdzi virzienā no kases aparāta uz augšu – aizsargvāks ir atvērts.

Ilustrācija 2-4. Čeka lentes aizsargvāka atvēršana

Jaunā čeka lente kases aparātā jāievieto tādā veidā kā tas ir attēlots attēlā (sk. Ilustrācija 2-5. Čeka lentes novietojums). Čeka lente pirms ievietošanas jāatbrīvo no

iepakojumā. Čeka lentei jābūt cieši satītai tā, lai starp ritulī esošajām lentēm neveidojas spraugas. Čeka lente kases aparātā ievietojiet viegli, nespiežot ar spēku!

Ilustrācija 2-5. Čeka lentes novietojums

Ievietotajai čeka lentei nepieciešams nedaudz pavilkt ārā lenti, apmēram 5cm, un tad var aizvērt čeka lentes aizsargvāku. Aizverot aizsargvāku, jāatskan klikšķim;

Ir svarīgi, lai kases aparāta darbības laikā čeka lentes aizsargvāks būtu pilnībā aizvērts, tā, lai čeka lente pilnībā piekļautos veidojot ciešu rullīti. Lentes pārpalikumi jānoplēš (sk. Ilustrācija 2-6. Lentes pārpalikumi).

i Ja kases aparāta čeka lentes aizsargvāks ir bojāts vai to nevar pilnībā aizvērt:

1. pārbaudiet vai čeka lente ir korekti ievietota un vai tā nav attinusi;
2. pārbaudiet vai čeka lentes aizsargvāks ir korekti uzlikts;
3. sazinieties ar kases aparāta apkalpojošo dienestu.

⊘ Neturpiniet darbu ar kases aparātu, ja bojāta kāda tā daļa vai aizsargvāks!

Ilustrācija 2-6. Lentes pārpalikumi

Noplēst čeka lentu 45 grādu leņķa virzienā attiecībā pret papīra griešanas joslu.

2.6. Litija jonu baterijas lietošana

1. Neturiet bateriju tiešā saules gaismā vai piedūmotā, putekļainā vidē;
2. Aizliegts sist, spiest un uzkāpt uz baterijas vai mest to šķidrumā un ugunī;

3. Ja baterija ir iespiesta, deformēta, bojāta vai tai ir novērojama eksotermiska reakcija, tā nekavējoties jāizvieto ar citu bateriju;
4. Ja baterijas nepārtrauktas darbības laiks ir uz pusi īsāks nekā jaunai baterijai, tad tā savu mūžu ir nokalpojusi un to ir nepieciešams nomainīt;
5. Jālieto norādītais baterijas modelis un lādētājs, pretējā gadījumā var tikt izraisīts sprādziens;
6. Kases aparāta uzlādes laiks nevar pārsniegt 24 stundas. Ja baterija ir izlādējusies, tā laicīgi jāuzlādē.
7. Ja baterija netiek lietota ilgu laiku, tā jāuzlādē reizi 6 mēnešos, lai izvairītos no tās kalpošanas mūža saīsināšanās.

 Izvairīties no baterijas bojāšanas ar pārlādēšanu un ilgstošu turēšanu izlādētā stāvoklī!

2.7. Tehniskā informācija

Tabula 2-1. Tehniskā informācija

OS	PayDroid Powered by Android
Procesors (CPU)	CPU: ARM Cortex A7 1.0GHz 4 Core Processor Security CPU: Cortex-M4
Atmiņa	1GB DDR3 SDRAM, 8GB EMMC palielināma līdz 41GB izmantojot Micro SD atmiņu
Ekrāns	5"collu 720 x 1280 Pixel Capacitive Touch Screen
Fiziskas pogas	1 x Ieslēgt/Izslēgt, 2 x Skaļuma (Klusāk/Skaļāk)
Savienojumi	4G LTE Bluetooth 4.0 WiFi: 802.11 b/g/n, 2.4GHz
Kamera	Priekšējā kamera: 0.3 Megapixel, aizmugures kamera: 5 Megapixel Auto Zoom Camera
Karšu lasītājs	Magnētisko karšu, čipkaršu un bezkontakta kartes lasītāji
Baterija	Li-Ion baterija, 5250mAh, 3.7V
Skaļrunis	Ir
Izmēri	G x P x A (mm) : 175.7 x 78 x 57. Svars (g) : 458 (ieskaitot bateriju)
Printeris	Drukāšanas ātrums (maksimālais): 80mm/s, lentes platums: 58mm, lentes diameters: 40mm
Iekārtas porti	1 x SIM Card Slot + 2 x SAM Card Slots (or 2 x SIM + 1 x SAM) 1 x Micro SD Card Slot, atbalsta līdz 128GB 1 x Mirco USB uzlādes ports (USB 2.0 OTG)
Iekārtas darbības vide	Darbības temperatūra: 0°C ~ 50°C, uzglabāšanas temperatūra: -20°C ~ 70°C, relatīvais mitrums 5% ~ 95%,
Uzlādes iekārta	Ievade: 100 - 240V AC, 50Hz / 60Hz Izvade: 5.0V DC, 2.0A

Sertifikācija	PCI PTS 5.x, EMV L1 & L2, MasterCard bezkontakta, Visa payWave, Amex Expresspay, Discover D-PAS, MasterCard TQM, NSICC
----------------------	--

---

3. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

3.1. Kases aparāta lietošana

- Aizliegts pašrocīgi labot kases parātu vai uzticēt to darīt personām, kas nav atbilstoši kvalificētas;
- Pirms kartes ievietošanas vēlams pārbaudīt kases aparāta karšu lasītājus pret svešķermeņiem vai neatbilstošiem vai aizdomīgiem papildinājumiem. Ja tiek pamanīti aizdomīgi objekti, par to jāziņo administratoram;
- Izvairīties no kases aparāta novietošanas un ilgstošas turēšanas tiešos saules staros, augstā temperatūrā, mitrā vai putekļainā vidē;
- Neturēt kases aparātu radiatoru un citu siltumierīču tuvumā, kā arī nosegt to ventilācijas atveres, jo augstas temperatūras ietekmē ierīce var tikt bojāta vai aizdegties;
- Jāuzmanās, lai kases aparātā neieklūst šķidrums un mitrums, kas var izraisīt īssavienojumu un neatgriezeniski bojāt iekārtu;
- Kases sistēmas operatora darba vietā jābūt pietiekošam apgaismojumam;
- Pirms karšu nolasīšanas pārliecinieties par karšu stāvokli un tīrību. Bojātas, fiziski ietekmētas, aplīmētas vai netīras kartes var ietekmēt karšu nolasīšanu un sabojāt kases aparātu.

3.2. Elektrodrošība

- Drīkst izmantot tikai pareizi zemētas sprieguma pieslēgvietas (kontakligzdas) un tikai konkrētai ierīcei paredzētos strāvas pārveidotājus un spēka kabeļus.
- Kases aparāts, tāpat kā jebkura elektroierīce, nepareizas ekspluatācijas rezultāta var radīt elektrotraumu – muskuļu vai ādas apdegumu, paliekošus nervu sistēmas bojājumus.
- Aizliegts lietot jebkuru elektroierīci, ja tai ir bojājumi – bojāti strāvas vadi, bojāts ierīces korpuss, pastiprināta silšana vai citas pazīmes - dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka, pastiprināta vibrācija, dūkšana vai cits troksnis u.tml. Šādos gadījumos nekavējoties jāatvieno kases sistēma no elektrotīkla un jāinformē kases aparāta apkalpojošais dienests.

3.3. Aizliegums lietot kases aparātu

Kases aparātu ir aizliegts lietot šādos gadījumos:

- iekārtai ir tehniskas problēmas, kuru dēļ netiek nodrošinātas nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskās prasības;
- iekārta nav noplombēta vai plomba ir bojāta;
- atslēgta kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas energoneatkarīgā atmiņa, fiskālās atmiņas modulis vai kontrollente vai konstatēta energoneatkarīgās atmiņas, fiskālās atmiņas moduļa vai programmas kļūda;
- ja ir apturēta saimnieciskā darbība;
- nav spēkā esoša līguma ar apkalpojošo dienestu.

